

6. přednáška

Církev a náboženské společnosti

Ing. Karin Gajdová, Ph.D.

Ekonomika neziskových organizací

Struktura přednášky

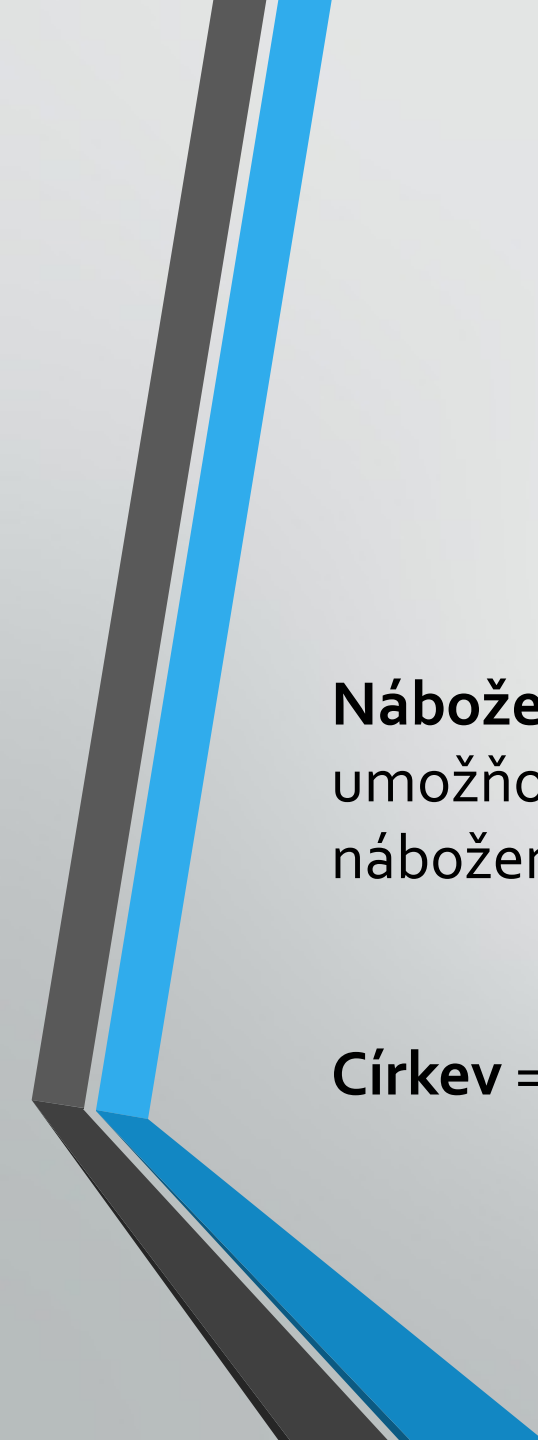
- Církve a náboženské společnosti
- Postavení
- Vznik
- Evidované právnické osoby
- Církevní školství
- Financování
- Lidské zdroje

Círky a náboženské společnosti

- Listina základních lidských práv a svobod deklaruje nezávislost státu na náboženství a nezávislost náboženství na státu
- zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností

Církev a náboženská společnost = dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby

Osoba hlásící se k církvi a náboženské společnosti = osoba, která podle svého přesvědčení a vnitřních předpisů církve a náboženské společnosti k ní přináleží

Náboženská společnost = organizované společenství, jehož účelem má být umožňovat nebo usnadňovat náboženský život osob hlásících se k určitému náboženství.

Církev = Křesťanská náboženská společnost.

Postavení církve a náboženských společností

- Církev a náboženská společnost vzniká dobrovolným sdružováním fyzických osob a svébytně rozhoduje o věcech spojených s vyznáváním víry, o organizaci náboženského společenství a o vytváření k tomu určených institucí.
- Stát, kraje a obce nemohou provádět náboženskou nebo protináboženskou činnost.
- Církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustanovují a ruší své orgány, ustanovují a odvolávají své duchovní a zřizují a ruší církevní a jiné instituce podle svých předpisů nezávisle na státních orgánech.
- Církev a náboženská společnost nesmí používat název, který by ji mohl podle názvu činit zaměnitelnou s registrovanou církví a náboženskou společností nebo jinou právnickou osobou.

Podmínky vzniku a působení církve a náboženských společností

- Vznikat a vyvíjet činnost nemůže církev a náboženská společnost, jejíž činnost je v rozporu s právními předpisy a jejíž učení nebo činnost ohrožuje práva, svobody a rovnoprávnost osob a jejich sdružení včetně jiných církví a náboženských společností, ohrožuje demokratické základy státu, jeho suverenitu, nezávislost a územní celistvost, a:
 - Je v rozporu s ochranou veřejné mravnosti
 - Popírá nebo omezuje osobní, politická nebo jiná práva fyzických osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu...
 - Omezuje osobní svobodu osob zejména tím, že využívá psychický a fyzický nátlak k vytvoření závislosti
 - Je utajovaná vcelku nebo v některých částech

Registrace

- právníckými osobami se stávají po registraci na Ministerstvu kultury ČR na základě návrhu na registraci
- návrh na registraci podává na MK „přípravní výbor“
- návrh na registraci obsahuje mimo jiného:
 - základní charakteristiku církve a náboženské společnosti, jejího poslání a učení,
 - 300 podpisů zletilých občanů ČR nebo cizinců s trvalým pobytem,
 - základní dokument
- církve mohou vytvářet svazy CNS

Výkon zvláštních práv

- CNS mohou získat oprávnění k výkonu zvláštních práv
- souvisí se specifickým posláním CNS v různých oblastech lidského života
- jejich udělení závisí na důležitosti práv pro danou CNS a na splnění zákonných podmínek:
 - být registrována 10 let
 - zveřejňovat každoročně 10 let výroční zprávy o činnosti
 - plnit řádně závazky vůči státu a třetím osobám

Zvláštní práva

- být financována podle zvláštního právního předpisu o finančním zabezpečení
- konat obřady
- vykonávat duchovenské služby například v místech vazby, v ozbrojených silách ČR
- vyučovat náboženství na státních školách
- zřizovat církevní školy
- zachovávat mlčenlivost v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství

Evidované právnické osoby

1. orgány registrovaných CNS (řeholné a jiné instituce) založené za účelem vyznávání náboženské víry
 2. účelová zařízení registrovaných CNS pro poskytování charitativních služeb (poskytují obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek)
- jsou zakládány za různým účelem
 - farnosti, obce, sbory, misijní skupiny
 - vyšší organizační složky
 - charity a diakonie
 - řeholní řády
 - jiné (vzdělávací instituty, centra pro mládež)

Církevní školství

- vzdělávání se věnují církve a náboženské společnosti již tradičně
- na celkovém počtu škol se podílejí necelým 1%
- tento podíl je vyšší u středních škol
- právní subjektivita církevních škol až od roku 2003
- Katalog církevních škol – dělení dle kategorií (<https://www.cirkev.cz/skolstvi/skoly/kategorie>)

Financování církevních organizací

3 hlavní zdroje financování

- státní příspěvek (platy a pojistné duchovních, platy a pojistné církevní administrativy, prostředky na provoz ústředí církví, údržba církevního majetku)
- dotace
- vlastní příjmy (sbírky, dary, výnosy z majetku)

Lidské zdroje

- 2 kategorie zaměstnanců
 - duchovní
 - ostatní zaměstnanci (profese mimo výkon náboženství)
- dobrovolníci
 - služba v aktivitách nesouvisejících s hlavním posláním církve